

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2019.

V okrese Banská Bystrica bola v rámci administratívnej kontroly povinného očkovania kontrolovaná zaočkovanosť detí vo všetkých ambulanciách lekárov pre deti a dospelých. Oproti minulému roku pri všetkých druhoch očkovania zaznamenávame mierny pokles zaočkovanosti, Zaočkovanosť u všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 92,0% do 97,7 %. Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2016 (94,4%), 2017 (92,0%) a v ročníku narodenia 2012 (94,6%) – preočkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne .

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2017 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1062 detí zaočkovaných 1011 detí, t.j. 95,2 % (tab.č.1a), čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,9 %. Z toho 605 detí (57,0%) bolo zaočkovaných vakcínou Infanrix Hexa a 406 detí (38,2%) bolo zaočkovaných vakcínou Hexacima. Evidujeme 35 odmietnutí (3,3 %) tohto druhu očkovania, čo je rovnaké číslo ako v minulom roku.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V tom istom ročníku bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1062 detí zaočkovaných 1009 detí t.j. 95,0%, z toho 386 detí (36,3%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 623 detí (58,7%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13). Oproti minulému roku je to pokles zaočkovanosti o 0,8 %. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 39 odmietnutí (3,7 %), čo je 0,2% viac ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2012 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 94,6 %, t.j. z celkového počtu 1023 detí bolo preočkovaných 968 detí, čo predstavuje pokles zaočkovanosti oproti minulému roku o 2,1 %.

V tomto ročníku evidujeme 36 odmietnutí očkovania (3,5 %), čo je o 1,3 % viac ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 2005 bolo vykonané na 96,8%, čo predstavuje pokles zaočkovanosti oproti minulému roku o 0,9 %. Z celkového počtu 910 detí bolo zaočkovaných 881 detí. V tomto ročníku evidujeme 10 odmietnutí očkovania (1,1 %), čo je o 0,7% menej ako v minulom roku.

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2017 bolo očkovanie vykonané na 92,0 %, to znamená, že z celkového počtu 1062 detí bolo zaočkovaných 977 detí, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 1,9 %. V tomto ročníku evidujeme 56 odmietnutí očkovania (5,3%), čo je o 1,7 % viac ako v minulom roku.

V ročníku narodenia 2016 bolo očkovanie vykonané na 94,4 %, to znamená, že z celkového počtu 1081 detí bolo zaočkovaných 1021. V tomto ročníku evidujeme 45 odmietnutí očkovania (4,2%).

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č. 5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2007 bolo vykonané na 96,6 %, to znamená, že z celkového počtu 961 detí bolo zaočkovaných 928 detí, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,5 %. Evidujeme 19 odmietnutí očkovania (2,0 %).

V ročníku narodenia 2006 bolo preočkovanie vykonané na 97,7 %, z celkového počtu 832 detí bolo zaočkovaných 813 detí. Evidujeme 10 odmietnutí očkovania (1,2 %).

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárskeho fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č. 6.

V tomto období neboli doočkovaní žiadni študenti, nakoľko už boli očkovaní všetci v rámci základného povinného očkovania.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

V ročníku narodenia 2019 bol narodený jeden novorodenec HBsAg pozitívnej matky, ktorý bol doteraz očkovaný dvoma dávkami vakcíny proti hepatitíde B. HBIG podaný nebol kvôli nedostupnosti. V ročníku narodenia 2018 bol tiež jeden novorodenec HBsAg pozit. matky, očkovaný bol tromi dávkami vakcíny proti hepatitíde B a po narodení mu bol podaný aj HBIG.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 27 dialyzovaných pacientov, všetci boli proti hepatitíde B očkovaní.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP – 30 pacientov, zaočkovaných bolo 10, ostatní budú doočkovaní.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB bolo indikované u 5 osôb, 4 kontakty boli očkované tromi dávkami vakcíny a jeden dvoma dávkami vakcíny.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg bolo indikované u dvoch osôb, obidva kontakty boli očkované jednou dávkou vakcíny proti hepatitíde B.

Očkovanie ďalších osôb (tab.9b) – v okrese B. Bystrica nemáme zariadenia tohto typu.

Odporúčané očkovanie proti vírusovej hepatitíde A u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálnohygienickým štandardom (tab. č. 10).

V tejto skupine evidujeme 14 detí, z toho boli 3 deti zaočkované jednou dávkou vakcíny proti VHA a 3 deti dvoma dávkami vakcíny proti VHA.

V ročníku narodenia 2017 evidujeme v tejto skupine 5 detí, z nich bolo zaočkované len jedno dieťa (20,0%) a v ročníku narodenia 2016 evidujeme 9 detí, z nich bolo zaočkovaných 5 detí (55,6%).

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 11).

Spolu bolo zaočkovaných 1049 detí, oproti roku 2018 je to viac o 188 detí, čo znamená vzostup o 21,8 %.

Kliešťová encefalitída – 109 detí

Chrípka – 1 dieťa do 3 rokov života, 61 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 214 detí

Meningokoková meningitída – 50 detí

Infekcie vyvolané S.pneumoniae - 1

Rotavírusové infekcie – 419 detí

Rakovina krčka maternice – 138 detí

Ovčie kiahne – 51 detí

Tuberkulóza – 5 detí

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 12).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 342 osôb, z celkového počtu 559 osôb, t.j. 61,2 %, čo je oproti minulému roku pokles o 3,4 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo očkovaných 10 osôb t.j. 1,8%.

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola zaznamenaná u detí v ročníku narodenia 2016 (94,4 %), 2017 (92,0%) - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde a v ročníku narodenia 2012 (94,6%) – preočkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne.

Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 22 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozit. matiek.

Očkovanie bolo indikované u 2 novorodencov HBSAg pozit. matiek.

V ročníku narodenia 2019 bol narodený jeden novorodenec HBsAg pozitívnej matky, ktorý bol očkovaný dvoma dávkami vakcíny proti hepatitíde B. HBIG podaný nebol kvôli nedostupnosti. V ročníku narodenia 2018 bol tiež jeden novorodenec HBsAg pozit. matky, očkovaný bol tromi dávkami vakcíny proti hepatitíde B a po narodení mu bol podaný aj HBIG.

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaníu podľa jednotlivých druhov podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 40 kontraindikácií, všetky dočasné, čo znamená o 60% viac ako vlani

Kontraindikácie pri základ. očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Respiračná insuficiencia	1	-	1

Epilepsia	1	-	1
Opakované infekty dých. ciest	4	-	4
DMO	3	-	3
S p o l u	9	-	9

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	2	-	2
Recidivujúce infekty HCD	2	-	2
Hepatoblastóm	1	-	1
S p o l u	5	-	5

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 13.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Reumatická artritída	2	-	2
Recidivujúce infekty HCD	5	-	5
DMO	1	-	1
S p o l u	8	-	8

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ.očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	2	-	2
Epilepsia	1	-	1
Recid. Infekty HCD	4	-	4
Mastocytóza	1	-	1
Makrocefália	1	-	1
Kožné ochorenie	1	-	1
Respiračná insuficiencia	1	-	1
S p o l u	11	-	11

Kontraindikácie pri preočkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Chron. ochorenie obličiek	1	-	1
Onkologické ochorenie	3	-	3
Epilepsia	1	-	1
Svalová dystrofia	1	-	1
DMO	1	-	1
S p o l u	7	-	7

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9. 2018 do 31.8. 2019				
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na	odklad očkovania	Spolu

			očkovanie		
Banská Bystrica	250	26	37	33	346

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2019.

K 31.8. 2018 bolo zistených 25 dočasných kontraindikácií, z toho 17x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 9x
- nedostavili sa na očkovanie (cas. socialis) – 8x

Tab. 3

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2018		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2019	
		abs.	%
B. Bystrica	25	8	32,0

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Nežiadúce reakcie po očkovaní neboli hlásené.

1.10. S kým, kedy a s akým výsledkom boli nedostatky vo výkone očkovania prerokované.

Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

Lekári boli upozornení na povinnosť písomného hlásenia odmietnutie očkovania rodičmi, nakoľko niektorí túto povinnosť ignorujú.

2.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2018 do 31.8.2019 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2018 do 31. 8. 2019 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období					
	základné očkovanie			preočkovanie		
	DTaP-VHB-HIB-POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	osýpky mups rubeola	DTaP-IPV v 6. roku života	osýpky mups rubeola v 11.roku života	DTaP-POLIO v 13. roku života
B. Bystrica	-	-	3	4	5	3
Spolu	-	-	3	4	5	3

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2018 do 31.8.2019 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2017 do 31.8.2018	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2018
Banská Bystrica	25	281
Spolu	25	281

3. Vykonať kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Tab. 6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres	Celkový počet pediatrických obvodov	Počet kontrolovaných obvodov			
		Spolu	z toho počet ambulancií		S písomnou evidenciou teploty v chladničke
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomermi	S písomnou evidenciou teploty v chladničke iba v pracovných dňoch	
Banská Bystrica	22	22	22	22	0

Vo všetkých pediatrických obvodoch majú chladničky bez výparníka. Teplomermi majú chladničky vybavené vo všetkých obvodoch, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Uviest' zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie.

Na pediatrických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovacích látok, nakoľko pri väčšine pediatrických obvodov sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovaciu látku. Potrebná očkovacia látka sa preberá len v množstve pre pozvaných očkovaných.

4. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 22 pediatrických obvodov. Zaočkovanosť detí v kontrolovanom období je nižšia ako v roku 2018, pri všetkých druhoch očkovania zaznamenávame mierny pokles zaočkovanosti. U všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 92,0% do 97,7 %.

Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2016 (94,4%), 2017 (92,0%) a v ročníku narodenia 2012 (94,6%) – preočkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne.

Zaočkovanosť nižšia ako 90% bola zistená v 7 obvodoch. Príčinou nižšej zaočkovanosti v týchto obvodoch bolo najmä odmietanie očkovania zo strany rodičov, odklad očkovania a opakované nedostavenie sa na očkovanie

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde v ročníku narodenia 2017 zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 0,9 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám v tom istom ročníku zaznamenávame pokles o 0,8 %.

V základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2017 zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 1,9 %.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života v ročníku narodenia 2012 zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 2,1%, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života v ročníku narodenia 2005 zaznamenávame pokles o 0,9%.

V preočkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 0,5%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný vzostup o 21,8 %.

V celkovej zaočkovanosti proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 3,4 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo zaočkovaných len 10 osôb, t.j.1,8%.

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2019 bolo zaznamenaných 40 dočasných kontraindikácií čo je o 60 % viac ako v roku 2018..

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2017 do 31.8. 2018 bolo uskutočnené vo 8 prípadoch, t.j. z celkového počtu 25 dočasných kontraindikácií bolo doočkovaných len 8 detí (32 %,) v 9 prípadoch kontraindikácie stále pretrvávajú, vo 8 prípadoch sa rodičia s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie.

Vo všetkých pediatrických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Tohto roku zaznamenávame opäť vzostup odmietania očkovania rodičmi. V kontrolovaných ročníkoch bol zaznamenaný vzostup o 13,1 %.

Od 1.9.2018 do 31.8. 2019 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 250 odmietnutí očkovania, z toho 35 kompletných. V ročníkoch, ktoré tohto roku nepodliehajú kontrole očkovania bolo nahlásených 25 kompletných odmietnutí očkovania, kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania k 31.8.2019 – 281 detí.

V období od 1.9. 2018 do 31.8.2019 evidujeme v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania aj čiastočné odmietnutia očkovania u 15 detí, týkajú sa hlavne preočkovania proti jednotlivým ochoreniam.

Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.